

Artskyddsutredning läderbagge

Bedömning av påverkan på läderbagge och skyddsvärda träd inför arbetet med detaljplan för avloppsreningsverk på Lucerna, Västerviks kommun, 2022

Uppdrag: Detaljplan Lucerna
Uppdragsnummer: 30019921
Kund: Västerviks kommun
Datum: 2022-02-03
Upprättad av: Anneli Nilsson
Dokumentreferens: p:\23840\11007008_detaljplan_lucerna\000\22-naturvärdesinventering\artskydd\artskyddsutredning läderbagge_20220217.docx

Innehållsförteckning

1.	Bakgrund	5
1.1	Projektets syfte	5
1.1.1	Planens påverkan	5
1.2	Befintliga naturvärden	6
1.2.1	Artfakta läderbagge	6
1.3	Lagkrav	7
1.4	Rapportens syfte	6
1.5	Metod	9
2.	Bedömning av påverkan	10
2.1	Analys	12
2.1.1	Hela skogen	Fel! Bokmärket är inte definierat.
2.1.2	Träd 1	13
2.1.3	Träd 2	13
2.1.4	Träd 3	14
2.1.5	Träd 5	15
2.1.6	Träd 6	16
2.1.7	Träd 7	16
2.1.8	Träd 8	17
2.1.9	Träd 9	19
2.1.10	Träd 11	19
2.1.11	Träd 12	20
2.1.12	Träd 13	21
3.	Källor	23
	Bilaga 1 Preliminär plankarta	24

Sammanfattning

Avloppsreningsverket på Lucerna behöver ha mer yta för att kunna tillgodose nuvarande och kommande behov och därför behövs utrymme där avloppsreningsverket kan expandera. Sweco har därför fått i uppdrag att ta fram en detaljplan som tillgodoser behoven. I anslutning till det befintliga reningsverket finns det områden med höga naturvärden som kan komma att påverkas vid en exploatering.

Framför allt är det en nyckelbiotop med ekskog där det förekommer flera skyddsvärda träd och bland annat den rödlistade och fridlysta arten läderbagge.

Läderbaggen är skyddad enligt 4 § artskyddsförordningen, upptagen som en prioriterad art i art- och habitatdirektivet, rödlistad som sårbar (VU) och det finns ett åtgärdsprogram framtaget för att bevara arten.

Planen hotar inte förutsättningarna för läderbagge vare sig nu eller i ett senare skede under förutsättning att de rekommendationer som föreslås följs. Dock behöver den totala arean med skog bibehållas och vissa särskilt skyddsvärda träd, skyddas och bevaras. Området nordöst om avloppsreningsverket är särskilt viktigt att bevara då det fungerar som habitat för läderbaggen i dagsläget. Här är det viktigt att nyckelbiotopen så väl som enskilda träd bevaras.

För att kunna utöka avloppsreningsverket föreslås en expansion åt väster. Området hyser idag inte habitat för läderbagge och anses därför vara det som minst kommer att påverka läderbaggen. Dock minskar den totala ytan med skog och det bedöms behövas avsättas ytor med skog som kan bevaras för att inte minska den totala arealen skogsmark. En minskning av den totala ytan med skogsmark riskerar att utarma det befintliga ekosystemet vilket kan resultera i en förlust av biologisk mångfald.

1. Bakgrund

1.1 Projektets syfte

Uppdraget omfattar framtagande av detaljplan för Lucerna reningsverk. Syftet med detaljplanen är att pröva möjligheten till en utökning i anslutning till befintlig anläggning.

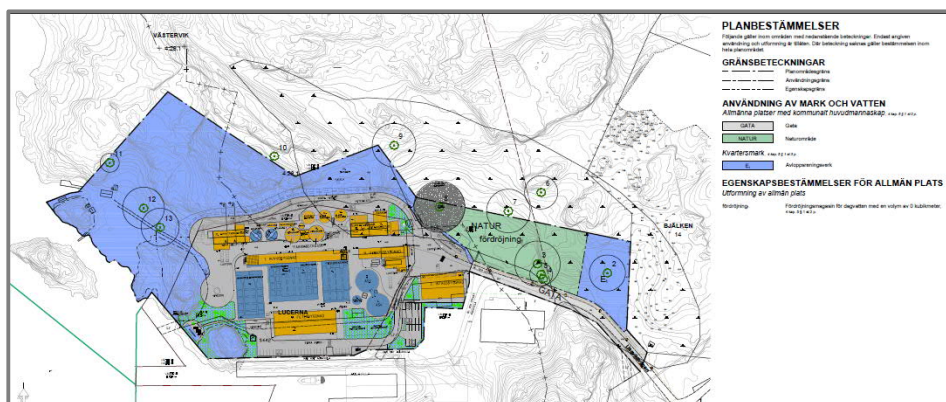
Den planerade utbyggnationen önskar följande användning:

- Utökad area på huvudbyggnad för personal- och kontorsutrymmen.
- Utökning av tomtytan för tillskapande av parkeringsmöjligheter och ny tillfart/infartsväg.
- Tillskapande av körväg som möjliggör att genomfart av biltrafik säkerställs ur ett miljö- och arbetsmiljöperspektiv.
- Utökning av tillräcklig tomtyta för utbyggnad och säkerställande av reningsprocessen inför nuvarande och framtida myndighetskrav.

1.1.1 Planens påverkan

Planen kommer inledningsvis att göra om och brädda vägen samt skapa en parkeringsyta i det nord östra hörnet av fastigheten. Nyckelbiotopen som ligger åt nordöst ska bevaras som naturmark.

Området som ligger väster om avloppsreningsverket är satt som kvartersmark i planen, och det är åt det hållet en framtida expansion kan ske.

Figur 1. Karta över det planerade detaljplaneområdet. En mer detaljerad karta medföljer som bilaga 1.

1.2 Rapportens syfte

Den här rapporten görs för att säkra att planen inte hotar förutsättningarna för läderbagge i området, direkt eller indirekt. För att kunna följa de bedömningar som har gjorts angående påverkan, redovisas analysen, träd för träd, se kapitel 2.1.

Resultatet i analysen kommer sen att inarbetas i miljökonsekvensbeskrivningen och plan och genomförandebeskrivningen för området.

1.3 Befintliga naturvärden

Vid den naturvärdesinventering som utfördes 2021, av Sweco Sweden AB konstaterades att inventeringsområdet består av antingen ekskog och berghällar med höga naturvärden, eller avloppsreningsverk med obetydligt naturvärde. Området är starkt kuperat och det förekommer gamla, grova jätteekar som är habitat för bland annat läderbagge. De östra delarna av skogen är nyckelbiotop enligt Skogsstyrelsens nyckelbiotopsinventering, och det är också här det förekommer läderbaggehabitat. Hela skogsområdet bedöms ha högt naturvärde då det förekommer flera ersättningsträd.

Figur 2. Karta över skyddsvärda träd och förekomst av läderbagge, samt utpekade naturvärdesobjekt.

1.3.1 Artfakta läderbagge

Läderbaggen lever som larver i gamla ihåliga lövträd av främst ek, men även andra äldre hålträd kan nyttjas. Larvstadiet varar normalt i minst tre år och den lever då i det lösa brunrötade material av starkt nedbruten ved som kallas mulm, och äter av den fastare döda veden som finns i anslutning. Mängden mulm i ett träd är en avgörande faktor för hur lämpligt trädet är som habitat för läderbagge, och för att utveckla den typen av miljö behöver ekarna vara över 200 år. Riktigt gamla träd är en typ av miljöer som är på väg att försvinna på grund av skogs- och jordbrukets effektivisering och genom att gamla ekmiljöer

exploateras. Många av de miljöer som hyser läderbagge i dagsläget är så små att arten kommer att ha svårigheter att överleva.

Läderbaggen har begränsade spridningsmöjligheter i landskapet, och arten flyger sällan längre än 50-100 meter, även om de kan flyga längre i enstaka fall. Därför är det viktigt att det finns tillräckligt med äldre ekar i nära anslutning till varandra.

Läderbaggen missgynnas av att skogen runt träden får växa fritt eftersom solinstrålning skapar ett för arten gynnsamt mikroklimat. Igenväxningen av skogen gör också att eken missgynnas och riskerar att dö i förtid, vilket leder till att det inte utvecklas tillräckligt med nya träd som kan ersätta det befintliga beståndet i framtiden. Det är därför viktigt att öka ljusinsläppet på de träd där det förekommer läderbagge, och att efterträdare till de riktigt gamla träden utses redan idag.

1.4 Lagkrav

Läderbaggen är skyddad enligt 4 § artskyddsförordningen, upptagen som en prioriterad art i art- och habitatdirektivet, rödlistad som sårbar (VU) och det finns ett åtgärdsprogram framtaget för att bevara arten.

Faktaruta 4 § artskyddsförordningen

4 § artskyddsförordningen lyder:

I fråga om vilda fåglar och i fråga om sådana vilt levande djurarter som i bilaga 1 till denna förordning har markerats med N eller n är det förbjudet att:

1. avsiktligt fånga eller döda djur,
2. avsiktligt störa djur, särskilt under djurens parnings-, uppfödning-, övervintrings- och flyttperioder
3. avsiktligt förstöra eller samla in ägg i naturen, och
4. skada eller förstöra djurens fortplantningsområden eller viloplats.

Förbudet gäller alla levnadsstadier hos djuren.

Fem av ekarna bedöms utgöra lämplig livsmiljö för läderbaggen i dagsläget. Skydd enligt 4 § artskyddsförordningen innebär att både läderbaggen och dess habitat är skyddade. Dessa fem ekar får således inte påverkas på ett sådant sätt att de förlorar sin lämplighet som livsmiljö för läderbagge.

Särskilt skyddsvärda träd, definieras enligt Naturvårdsverkets rapport 5411-Åtgärdsprogram för särskilt skyddsvärda träd i kulturlandskapet. Det är träd som är särskilt viktiga att bevara eftersom de är habitat för en lång rad andra

organismer och en del av vårt natur- och kulturhistoriska arv. Särskilt skyddsvärda träd definieras enligt tre olika kriterier och ett träd kan ha en eller flera av dessa kriterier. Ju fler kategorier som trädet omfattas av desto viktigare är trädet för den biologiska mångfalden, se faktaruta nedan.

Om en åtgärd kring ett särskilt skyddsvärt träd väsentligt kan ändra naturmiljön ska den som planerar att utföra åtgärden lämna in en anmälan för samråd, enligt 12 kap 6 § miljöbalken eller i samband med övriga tillstånd eller samråd. Hela trädet inkluderas av krav på samråd, inklusive grenar och rötter.

Faktaruta särskilt skyddsvärda träd

- Jätteträd, är träd med en diameter av minst en meter i brösthöjd.
- Gamla träd, är gran, tall, ek och bok över 200 år, övriga trädslag över 140 år gamla.
- Grova hålträd, är träd som är grövre än 40 cm i diameter i brösthöjd och som har en hålighet i huvudstammen.

Nyckelbiotop är inte ett strikt skydd men en åtgärd som kan komma att väsentligt ändra naturmiljön ska föregås av samråd med Skogsstyrelsen enligt 12 kap 6 § miljöbalken. Där man visar på vilka skyddsåtgärder som vidtas för att undvika skada på naturmiljön så att förlust av biologisk mångfald undviks.

2. Metod

Analysen är gjord av Anneli Nilsson, landskapsekolog, Sweco AB, och är granskad av Karl Ingvarson, miljöspecialist, Sweco AB.

Som förutsättning för påverkan på trädens rötter har inledningsvis det generella måttet 15 gånger stamdiametern använts.

Analysen har bedömt påverkan på de befintliga läderbaggehabitaten så väl som på kommande behov av äldre hålträd, så att detaljplanen riskerar förutsättningar för läderbaggen i området.

Trädens lämplighet för att hysa läderbagge har till stor del gjorts i samband med inventeringen av läderbagge som gjordes 2009 (Andersson 2009).

3. Bedömning av påverkan

Detaljplanen har gjorts med avsikt att inte störa läderbagge eller deras habitat. Inga direkta hot mot läderbaggens nuvarande habitat har identifierats i den här rapporten. Dock minskar den totala ytan skog, vilket gör att skogsområdet kan bli för litet för att det ska kunna bibehålla ett fungerande ekosystem, vilket i så fall kan leda till en förlust av biologisk mångfald, inklusive läderbaggen i framtiden.

Ingen av de skyddsvärda träden som ligger nordöst om avloppsreningsverket bör avverkas då det riskerar att minska läderbaggens habitat och livsmiljöer. Skydds- och försiktighetsåtgärder bör tas fram för att undvika att trädens vitalitet påverkas i alltför stor utsträckning, se tabell 1. Det är också lämpligt att området sköts enligt den skötselplan som finns framtagen för naturmarken på Lucerna (Västerviks kommun 2010), med syfte att bevara och utveckla förutsättningarna för bland annat läderbaggen. Samt att man avsätter mark där skogen kan utvecklas i stället för den yta man tar i anspråk för parkeringsplats.

Avloppsreningsverket är i behov att i framtiden kunna expandera, i planen föreslås expanderingen göras väster om det befintliga avloppsreningsverket. Ingen av de särskilt skyddsvärda träd som ligger öster om avloppsreningsverket har potential att hysa läderbagge i dagsläget, utan tidigast om 50-100 år. Träden öster om avloppsreningsverket ligger också relativt långt från det befintliga läderbaggehabitatet (400-500 meter), och eftersom läderbaggen sällan flyger mer än 50-100 meter har detta område valt som mest fördelaktigt för en framtida exploatering.

En risk på lång sikt med att minska den totala arean av skog är att skogen kan bli för liten för att kunna bibehålla ett fungerande ekosystem. Det kan på lång sikt leda till förlust av biologisk mångfald, inklusive miljöer för läderbagge. För att kompensera för den förlusten bör man låta skogen växa upp på anslutande fastigheter, som skyddas, för att man ska ha en naturlig förnygring av trädmiljöerna, vilket gör att den biologiska mångfalden i området kan bibehållas.

Skyddsåtgärder för att minska påverka på naturmiljön kommer att behöva utarbetas i samband med en framtida utbyggnad av avloppsreningsverket. Som exempelvis skyddande av trädens rotszon och undvikande av skuggande byggnader i anslutning till naturmark eller hålträd.

Tabell 1. Sammanfattning av risk för påverkan på de skyddsvärda träden och förändringar i förutsättningar för läderbagge.

Träd	Förutsättning för läderbagge	Risk för påverkan	Förslag på skydds- och kompensationsåtgärd	Förutsättningar för läderbagge
Träd 1	Förekomst av läderbagge	Ligger utanför projektområdet. Ingen ökad risk för påverkan		Oförändrade förutsättningar att hysa läderbagge
Träd 2	Inte optimala förutsättningar för läderbagge i dagsläget, men kan bli viktig i framtiden inom 20-50 år.	Trädet ligger i planerad kvartersmark.	Bör skyddas i detaljplanen	Om trädet skyddas bedöms det vara oförändrade förutsättningar att hysa läderbagge i framtiden.
Träd 3	Bedöms ha goda chanser att hysa läderbagge	Bedöms inte påverkas		Oförändrade förutsättningar att hysa läderbagge
Träd 5	Bedöms ha chans att hysa läderbagge om 50-100 år	Bedöms inte påverkas		Oförändrade förutsättningar att hysa läderbagge i framtiden
Träd 6	Förekomst av läderbagge	Bedöms inte påverkas		Oförändrade förutsättningar att hysa läderbagge
Träd 7	Förekomst av läderbagge	Bedöms inte påverkas		Oförändrade förutsättningar att hysa läderbagge
Träd 8	Förekomst av läderbagge	Liten påverkan på rötternas utbredning och ingen bedömd påverkan på trädets vitalitet.	Arbete runt trädet bör ske med försiktighet	Oförändrade förutsättningar att hysa läderbagge
Träd 9	Bedöms ha chans att hysa läderbagge om 50-100 år	Risk för påverkan på rotzonen vid en framtida expanderings av avloppsreningsverket.	Skyddsåtgärder för att undvika skada på rötterna bör tas fram vid behov.	Oförändrade förutsättningar att hysa läderbagge i framtiden

Träd	Förutsättning för läderbagge	Risk för påverkan	Förslag på skydds- och kompensations-åtgärd	Förutsättningar för läderbagge
Träd 11	Bedöms ha obetydliga chanser att hysa läderbagge i framtiden	Riskerar att behöva avverkas vid en framtida utbyggnad av avloppsreningsverket		Oförändrade förutsättningar att hysa läderbagge i framtiden
Träd 12	Bedöms ha obetydliga chanser att hysa läderbagge i framtiden	Riskerar att behöva avverkas vid en framtida utbyggnad av avloppsreningsverket	Vid avverkning bör trädet användas för att skapa en biodepå	Oförändrade förutsättningar att hysa läderbagge i framtiden
Träd 13	Bedöms ha obetydliga chanser att hysa läderbagge i framtiden	Riskerar att behöva avverkas vid en framtida utbyggnad av avloppsreningsverket	Vid avverkning bör trädet användas för att skapa en biodepå	Oförändrade förutsättningar att hysa läderbagge i framtiden

3.1 Analys

3.1.1 Den totala arealen med naturskog på Lucerna

All den skog som förekommer i anslutning till projektområdet är naturligt uppkommen och har minst visst naturvärde. Den totala ytan med skog, med höga naturvärden, kommer att minska i planen. Eftersom de omgivande skogsmiljöerna har avverkats finns det en risk att den totala ytan med ekskog kommer att bli för liten för att kunna bibehålla ett fungerande ekosystem. Ekskogar är en typ av miljöer som är en bristvara i dagens skogsbruk. Ekskogar har sällan bestått av en större sammanhängande skogsytan utan det har oftast varit mindre halvöppna miljöer som utsätts för lågintensiva störningar.

Som skydd mot att den totala ytan med naturskog ska bli för liten föreslås att skogsområden på andra närliggande fastigheter skyddas för att trygga den totala ytan med skogsmark på ön.

I dagsläget är mycket av den ytan på omgivande fastigheter avverkad och skogen behöver börja om från början, men eftersom vissa av de skyddsvärda träden är aktuella habitat för läderbagge tidigast om 50-100 år, bedöms det finnas tid för omgivande skogsmarker att kunna etablera sig medan de befintliga träden fortfarande fungerar som habitat.

3.1.2 Träd 1

Träd 1 är en ek med en diameter på 175 centimeter. Trädet bedöms vara över 200 år, jätteträd och grovt hålträd och hyser en konstaterad förekomst av läderbagge.

Trädet ligger utanför planområdet, därför bedöms det inte uppkomma ytterligare risker att påverka trädet negativt i samband med ändringar i detaljplanen, se figur 3.

Eftersom trädet inte bedöms påverkas av detaljplanen bedöms det inte behövas dispens från artskyddet för läderbagge. Däremot måste den lilla gräs och jordytan som finns vid trädet bevaras som den är. Annars riskera träden att skadas, inga upplag under träden eller annan påverkan på marken.

Figur 3. Träd 1, ingen bedömd påverkan av detaljplanen.

3.1.3 Träd 2

Träd nummer 2 är en ek med en diameter av 95 centimeter. Trädet är ett hålträd men saknar större mulmförekomster som är viktigt för läderbaggen. Trädet har inte optimala förutsättningar för att hysa läderbagge i dagsläget. Dock har det gjorts försök att öka mulmproduktionen i trädet och det bedöms kunna bli ett lämpligt habitat för läderbagge inom 20-50 år.

Trädet ligger i det som kommer att bli planerad kvartersmark i detaljplanen och det är tänkt att fungera som parkeringsyta, se figur 4. Om marken exploateras kan det leda till att trädet riskerar att behöva avverkas. Eftersom det bedöms vara negativt för läderbaggens framtida behov av äldre träd, bör man utarbeta skyddsåtgärder så att trädet får stå kvar. Vid arbete runt trädet bör man iaktta försiktighet så att trädets rötter och grenar inte skadas i onödan. Ytmaterialets genomsläpplighet och tryckavlastande egenskaper bör beaktas för att minska den negativa påverkan på trädet.

Trädets vitalitet kan minska något i och med att marken runt om kommer att hårdgöras men eftersom träd 1, som har liknande förutsättningar och idag

fungerar som habitat för läderbagge, bedöms det inte negativt påverka trädets kapacitet att kunna hysa läderbagge i framtiden.

Om trädet bevaras, bedöms det i stället vara positivt för läderbaggens framtida behov då ljusinsläppet på eken ökar, vilket gör att arten får en gynnsammare livsmiljö.

Trädet bedöms kunna skyddas i detaljplanen och därför kommer läderbaggens framtida habitat inte att påverkas negativt. Därför bedöms det inte finnas behov av dispens från artskyddet.

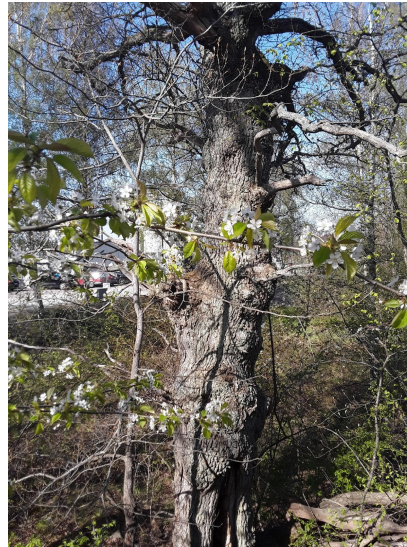
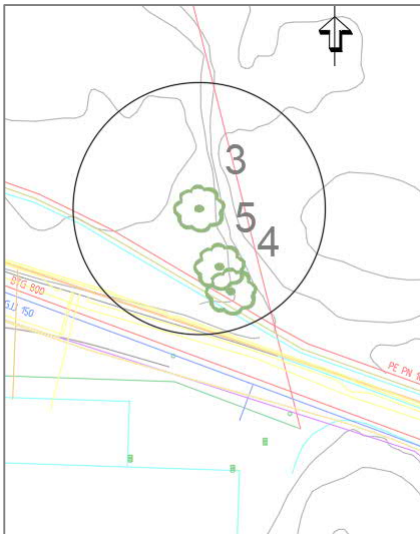

Figur 4. Träd nummer 2 bör skyddas i detaljplanen för att undvika att läderbaggens habitat riskerar att försvinna.

3.1.4 Träd 3

Träd nummer 3 är en jätteek med en stor hålighet med gott om mulm. Trädet är 120 centimeter i diameter och bedöms vara över 200 år. Trädet bedöms ha goda chanser att hysa läderbagge i dagsläget.

Trädet ligger inom den planerade naturmarken i detaljplanen men den antagna rotutbredningen riskerar att påverkas, om man använder sig av den generella skyddszone för träd som är på 15 gånger stamdiametern. Men enligt det underlag som finns för området har området mellan vägen och trädet redan grävts upp för att lägga ner ledningar med avlopp, gas och fjärrvärme, se figur 6. Därmed anses rötterna åt det hållet redan ha blivit avgrävda och därför bedöms inte arbetet med vägbanan påverka trädets vitalitet. Vilket betyder att trädets kapacitet att hysa läderbagge inte kommer att förändras. Därför bedöms planen inte behöva dispens från artskyddet.

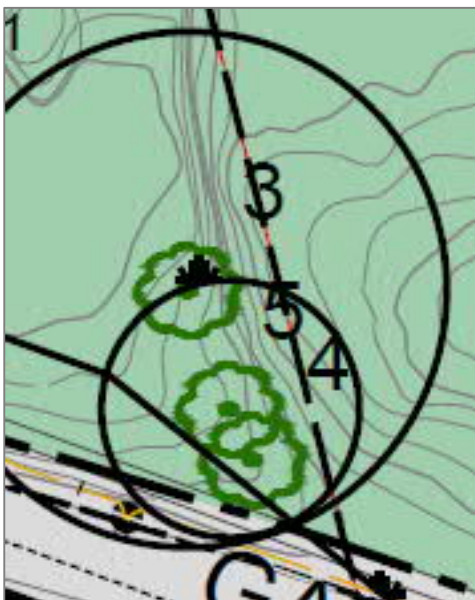

Figur 5. Trädets rötter bedöms ha grävts av i ett tidigare skede. Den planerade planen bedöms därför inte påverka trädet ytterligare.

3.1.5 Träd 5

Träd 5 är en ek med en diameter på ca 60 cm med håligheter både uppe och långt ner på stammen. Håligheten har begränsad förekomst med mulm och trädet har bedömts ha obetydliga chanser att hysa läderbagge i dagsläget, men kan komma att vara aktuellt om 50-100 år.

Trädets rötter bedöms ha påverkats i samband med nedläggningen av ledningarna som går mellan vägen och trädet, se figur 6-7. Planen bedöms inte påverka trädet ytterligare varpå ingen dispens från artskyddet bedöms behövas.

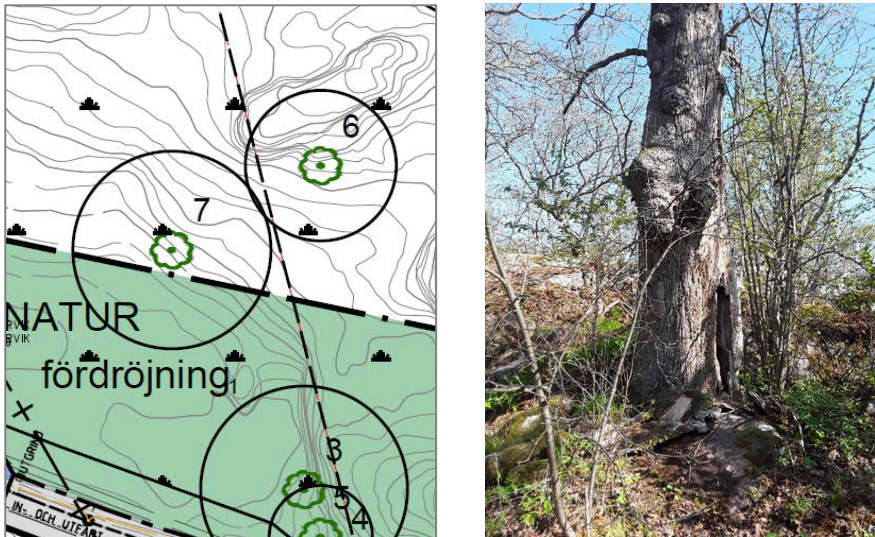

Figur 6. Träd 5 bedöms inte påverkas av planen och ingen dispens från artskyddet anses nödvändig.

3.1.6 Träd 6

Träd nummer 6 är en ek med flera håligheter med gott om mulm. Trädets diameter i brösthöjd är 90 cm och det har konstaterats förekomma läderbagge i trädet i dagsläget.

Trädet står utanför planområdet och bedöms inte påverkas av planen se figur 8.

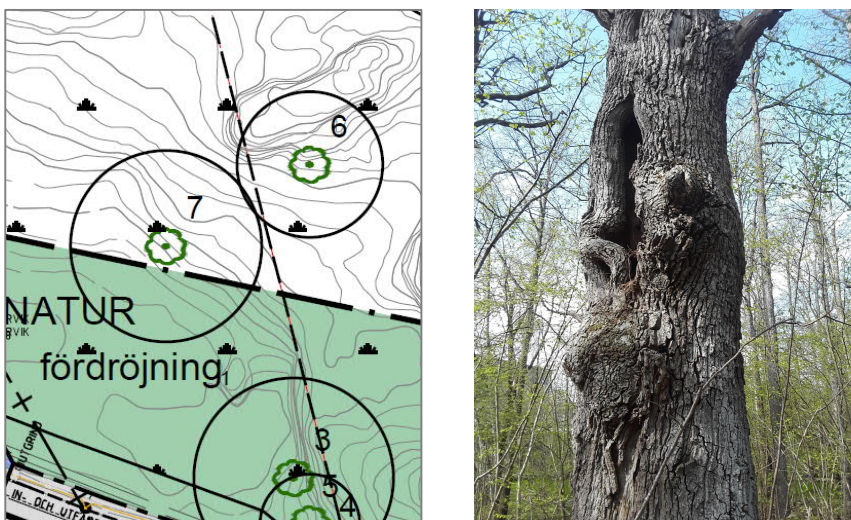

Figur 7. Träd nummer 6 ligger utanför planområdet och bedöms inte påverkas av planen.

3.1.7 Träd 7

Träd nummer 7 är en jätteek med flera håligheter med gott om mulm. Läderbagge, brun guldbagge och röträdskypare förekommer i trädet, som har en diameter på 115 centimeter i brösthöjd.

Trädet står utanför planområdet med viss rotutbredning inom den planerade naturmarken, se figur 9. Trädet bedöms inte påverkas i det kommande planarbetet.

Figur 8. Träd nummer 7 bedöms inte påverkas av planarbetet.

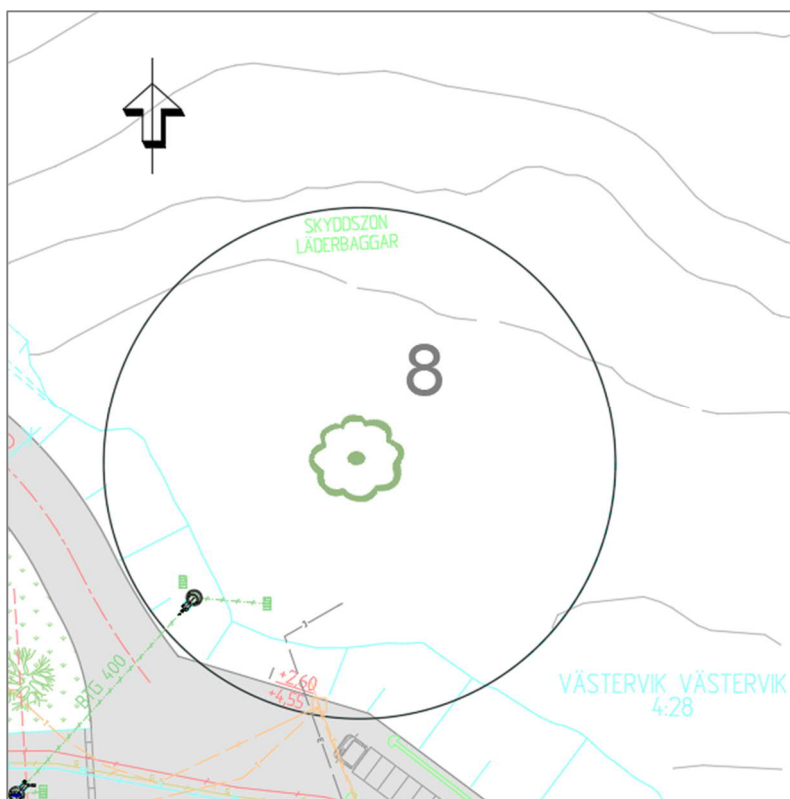
3.1.8 Träd 8

Träd nummer 8 är en jätteek med rikligt med mulm och med stora håligheter i stammen. Trädet är 135 centimeter i diameter i brösthöjd och bedöms ha en ålder på över 200 år. Det har tidigare hittats läderbagge i trädet.

Körbanan ligger på bankfyllning och nedslänten från vägen är 1:3 slänt. Belastningen på rotzonen kommer främst av vägslänten. Totalt kommer ca 16% av rotzonen att påverkas av vägslänterna, om man använder sig av den generella skyddszonen för träd som är på 15 gånger stamdiametern. Dock har det tidigare grävts i området mellan vägen och trädet för el och dagvatten, vilket gör att den procentuella påverkan bedöms vara mindre. Bedömningen baseras på att ytterdelarna av trädets rötter redan kan vara kapade i ett tidigare skede mot vägen se figur 10. Arbetet med vägbanan bedöms därför ge liten till obetydlig påverkan på trädets rotutbredning, vilket gör att trädets vitalitet bedöms förbli oförändrad, och att förutsättningarna för läderbagge finns kvar.

Arbetet med vägen bör göras med försiktighet för att undvika ytterligare negativ påverkan på trädet.

Skogen runt trädet var vid inventeringen 2021, under igenväxning och att vägslänterna kommer närmare kan göra så att området öppnas upp och solinsläppet på trädet ökar, vilket är gynnsamt för läderbaggen. Arbetet bedöms inte därför minska förutsättningarna för läderbagge och det finns inget behov av dispens från artskyddet.

Figur 9. Utklipp från ritningar vid träd nummer 8, där elledning och dagvatten visar i grönt och grått, och den planerade vägslänten visas i turkos.

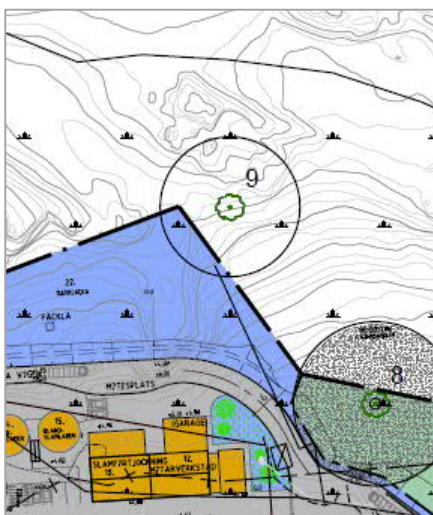
Figur 10. Träd nummer 8. Planen bedöms ha liten till obetydlig påverkan på trädets rotsystem vilket inte bedöms påverka trädets vitalitet. Därför bedöms det inte behövas dispens från artskyddet.

3.1.9 Träd 9

Träd nummer 9 är en ek med flera håligheter och en stamdiameter på 45 cm. Trädet saknar större mulmförekomster och bedöms ha obetydliga chanser att hysa läderbagge i dagsläget. Trädet kan dock komma att bli viktigt för läderbagge, inom 50-100 år.

Trädet ligger utanför planområdet men kan eventuellt ha rötterna inom det område som kan komma att bli avloppsreningsverk i framtiden, se figur 12. För att undvika onödig negativ påverkan på trädets vitalitet i samband med en eventuell framtida expanderingsverksamhet, bör det inarbetas skyddsåtgärder för att minska påverkan på trädets rötter. Som exempel bör man såga av grövre rötter i stället för att gräva av dem. Då skapas en ren snittyta som lättare läker jämfört med om man gräver av dem. Höga byggnader och konstruktioner, som kan orsaka skuggning av hålträd bör inte placeras i anslutning till skyddsvärda träd eller naturmark.

Med skyddsåtgärder bedöms trädets vitalitet förbli i stort sett oförändrad, och trädet får en chans att stå kvar så att det kan fungera som habitat för läderbagge i framtiden.

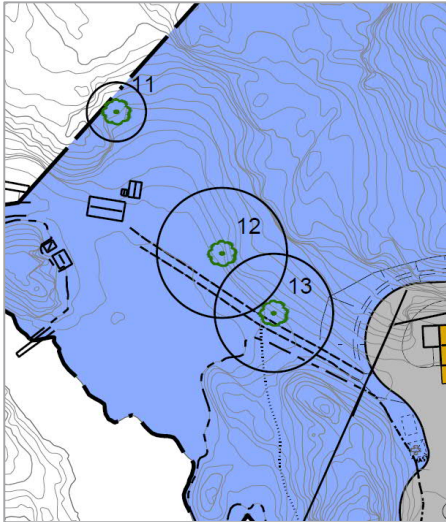
Figur 11. Träd nummer 9 kan stå kvar med i stort sett oförändrad vitalitet om man inte skadar trädets rötter i onödan vid en framtida exploatering.

3.1.10 Träd 11

Träd nummer 11 är en lönn med flera håligheter och en stamdiameter på 50 centimeter. Lönnen har i dagsläget obetydliga chanser att hysa läderbagge då håligheterna saknar mulm och trädet är för ungt. Den kan komma att bli ett lämpligt habitat om ca 50-100 år. Läderbaggelarven lever i huvudsak av ek men andra lövträd som bland annat lönn fungerar också, dock behöver träden vara äldre och det behöver förekomma mulm för att den ska kunna fungera som habitat för läderbagge.

Trädet ligger inom planområdet öster om avloppsreningsverket, se figur 13. Eftersom det inte förekommer läderbagge i området idag har den ytan ansetts lämpligast för en expansion då träden ligger ca 500 meter från närmaste fyndplats för läderbagge. Det anses därför osannolikt att läderbagge ska vara beroende av träden i området även efter 50-100 år, och en kommande

avverkning kan göras utan att det behövs dispens från artskyddet för läderbagge.

Figur 12. Träd nummer 11 bedöms ha obetydliga förutsättningar för läderbagge både nu och i framtiden, trädet bedöms därför kunna avverkas utan att det medför behov av dispens från artskyddet.

3.1.11 Träd 12

Träd nummer 12 är en ek med en stamdiameter på 110 centimeter, viket gör att trädet är tillräckligt gammalt för läderbagge, men trädet saknar dock synliga håligheter, vilket gör att det inte möjligt att hysa läderbagge förrän lämpliga hålutrymmen med mulm har utvecklats. Trädet kan därför inte vara lämpligt förens om 50-100 år.

Trädet står öster om avloppsreningsverket, i det planerade planområdet där avloppsreningsverket kan exploatera till i framtiden, se figur 14. Trädet kommer antagligen behöva avverkas vid en exploatering av avloppsreningsverket. Trädet står idag ca 400 meter från befintligt läderbaggehabitat och det anses osannolikt att trädet kommer att vara av betydelse för förutsättningarna för läderbagge. Därför bedöms trädet kunna avverkas utan att det krävs dispens från artskyddet för läderbagge.

Om trädet avverkas bör man skapa en faunadepå av trädet, gärna i anslutning till det befintliga habitatet av läderbagge. Förekomsten av äldre död ved bedöms gynna nerbrytningsorganismer som i så fall kan gynna förekomsten av mulm i de omgivande träden, vilket på sikt kan öka förutsättningarna för läderbagge.

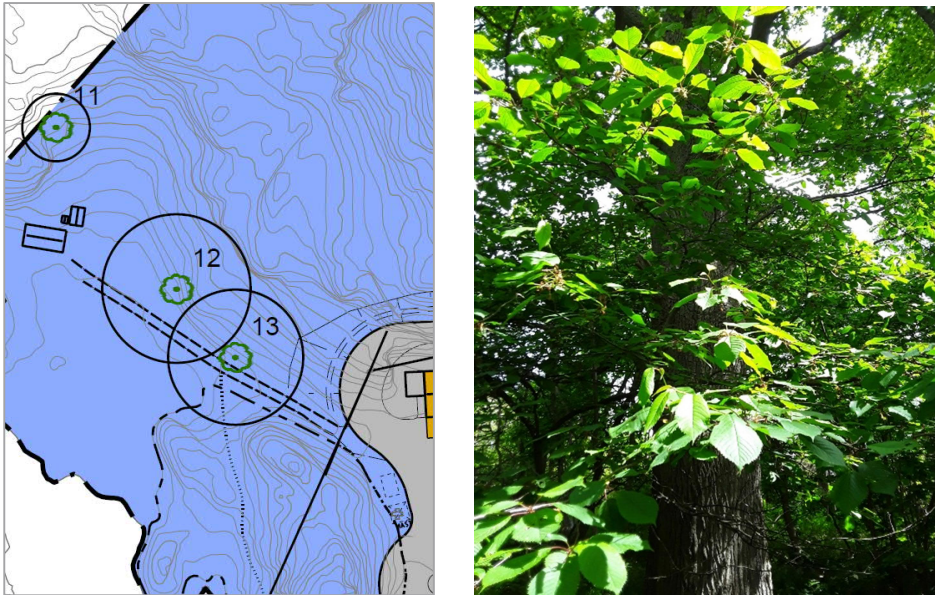
Figur 13. Träd nummer 12 bedöms ha obetydliga förutsättningar för läderbagge både nu och i framtiden, och bär därför kunna avverkas utan att det medför behov av dispens från artskyddet. Trädet bör dock bevaras som faunadepå för att gynna vedlevande organismer som i sin tur kan öka förutsättningarna för läderbagge.

3.1.12 Träd 13

Träd nummer 13 är en jätteek med en stamdiameter av 100 centimeter, trädet saknar synliga håligheter och har obetydliga chanser att hysa läderbagge i dagsläget. Och trädet kan tidigast bli aktuellt som läderbaggehabitat om ca 50-100 år.

Trädet står öster om avloppsreningsverket, i det planerade planområdet där avloppsreningsverket kan exploatera till i framtiden, se figur 15. Trädet kommer antagligen behöva avverkas vid en exploatering av avloppsreningsverket. Trädet står idag ca 400 meter från befintligt läderbaggehabitat och det anses osannolikt att trädet kommer att vara av betydelse för förutsättningarna för läderbagge. Därför bedöms trädet kunna avverkas utan att det krävs dispens från artskyddet för läderbagge.

Om trädet avverkas bör man skapa en faunadepå av trädet, gärna i anslutning till det befintliga habitatet av läderbagge. Förekomsten av äldre död ved bedöms gynna nerbrytningsorganismer som i så fall kan gynna förekomsten av mulm i de omgivande träden, vilket på sikt kan öka förutsättningarna för läderbagge.

Figur 14. Träd nummer 13 bedöms ha obetydliga förutsättningar för läderbagge både nu och i framtiden, och bär därför kunna avverkas utan att det medför behov av dispens från artskyddet. Trädet bör dock bevaras som faunadepå för att gynna vedlevande organismer som i sin tur kan öka förutsättningarna för läderbagge.

4. Källor

Andersson, H. 2009. Inventering av läderbagge på Lucerna, Västervik, 2009. Calluna AB.

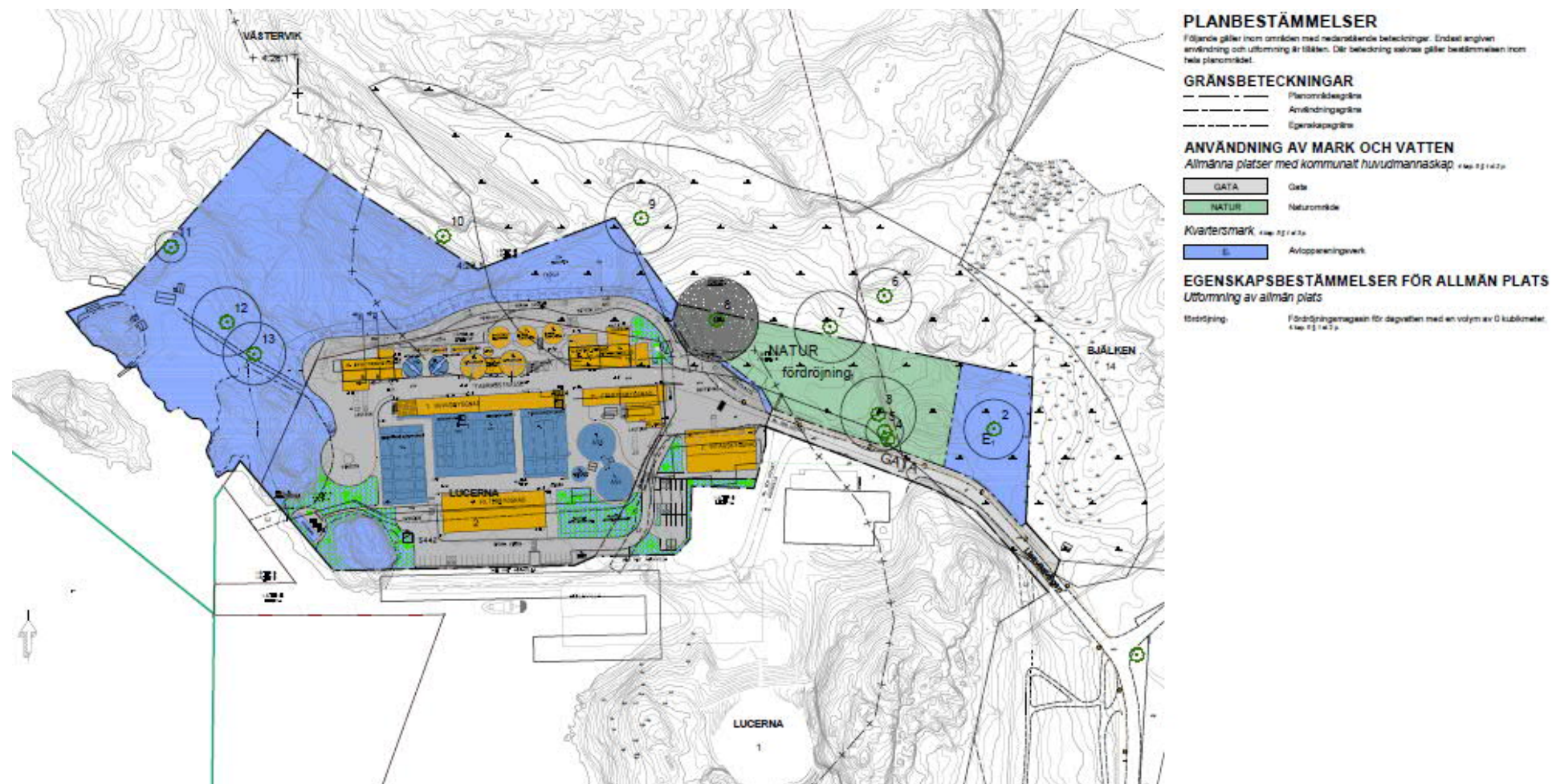
Naturvårdsverket 2014. *Åtgärdsprogram för läderbagge 2014-2018*. Rapport 6616. 2014

Naturvårdsverket. 2012. *Åtgärdsprogram för särskilt skyddsvärda träd, mål och åtgärder 2012–2016*. -. Rapport: 6496. 2012

Nilsson, A. 2021. Rapport Naturvärdesinventering Lucerna 2021. Naturvärdesinventering Lucerna avloppsreningsverk, detaljplan, Västerviks kommun, Kronobergs län, 2021. Sweco Sweden AB.

Västerviks kommun 2010. *Skötselplan för naturmarken på Lucerna*.

Bilaga 1 Preliminär plankarta

Sweco | Artskyddsutredning läderbagge

Uppdragsnummer: 30019921

Datum: 2022-02-03

Ver:

Dokumentreferens: p:\23840\11007008_detaljplan_lucerna\000\22-

naturvärdesinventering\artskydd\artskyddsutredning läderbagge_20220217.docx